

ע"פ 3249/19 - סמרה פיסה"י נגד מדינת ישראל, פלוני

בית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פלייליים

ע"פ 3249/19

לפני: כבוד השופט נ' סולברג
כבוד השופטת ע' ברון
כבוד השופט א' שטיין

המערער: סמרה פיסה"י

נגד

המשיבים: 1. מדינת ישראל
2. פלוני

ערעור על גזרהדין של בית המשפט המחוזי בתל אביב-
יפו מיום 24.3.2019 בת"פ 10144-04-18 שניתן על
ידי כבוד השופט א' הימן

תאריך הישיבה: כ"ט בתמוז התשע"ט (1.8.2019)

בשם המערער: עו"ד שמרית צור

בשם המשיבה 1: עו"ד עילית מידן

בשם שירות המבחן: עו"ס ברכה וייס

פסק-דין

השופט נ' סולברג:

עמוד 1

1. ערעור על גזר הדין של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו מיום 24.3.2019 בת"פ 10144-04-18 (השופט א' הימן), בגדרו נגזרו על המערער, סמרה פיסה"י (להלן: פיסה"י) העונשים הבאים: 24 חודשי מאסר בפועל; 7 חודשי מאסר על-תנאי, שיופעלו אם פיסה"י יבצע עבירת אלימות מסוג פשע; 5 חודשי מאסר על-תנאי, שיופעלו אם פיסה"י יבצע עבירת אלימות מסוג עוון. כמו כן, חויב פיסה"י בפיצוי למתלונן בסך של 10,000 ₪.

רקע ועיקרי כתב האישום המתוקן

2. על-פי המתואר בכתב האישום המתוקן, בצהרי יום 28.3.2018, נפגשו פיסה"י והמתלונן, שביניהם היתה היכרות מוקדמת, באקראי. השניים ניהלו שיחה, שבמהלכה נתגלע ביניהם ויכוח. כתוצאה מהויכוח, החלו פיסה"י והמתלונן בדחיפות הדדיות, שבמהלכן נפל פיסה"י על הקרקע, והמתלונן הרפה ממנו. מיד לאחר מכן, ניסה פיסה"י לתקוף את המתלונן באמצעות מכת אגרוף, אולם הלה התחמק מהמכה. בשלב מסוים, ביקש המתלונן להפסיק את המריבה, ופיסה"י עזב את המקום. דקות לאחר מכן, שב פיסה"י על עקבותיו, חזר למקום המריבה כשהוא מצויד בסכין, ודקר את המתלונן בידו השמאלית. לאחר הדקירה נמלט המתלונן מהזירה, לעבר חנות הממוקמת בקרבת מקום. פיסה"י רדף אחרי המתלונן, ניסה לדקור אותו בשנית, אולם נבלם על-ידי עוברי אורח שנכחו בחנות. במקביל למעשים המתוארים, איים פיסה"י על המתלונן בפגיעה בגופו, באומרו "אני אהרוג אותך", וכיוצא באלה איומים. משהורחק פיסה"י מהחנות, נמלט מהמקום, השליך את הסכין לפח אשפה ציבורי, ונעצר על-ידי המשטרה זמן קצר לאחר מכן. כתוצאה ממעשיו של פיסה"י, נגרמו למתלונן חתך עמוק ונזק עצבי בידו השמאלית, והוא אושפז בבית חולים במשך 14 ימים, שבמהלכם עבר ניתוח.

3. פיסה"י הודה במיוחס לו בכתב האישום המתוקן, במסגרת הסדר טיעון שגובש בתום הליך גישור, אך לא כלל הסכמה לעניין העונש. ביום 22.10.2018 הורשע פיסה"י בעבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 333 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק), בצירוף סעיף 335(א)(1) לחוק.

עיקרי גזר הדין של בית המשפט המחוזי

4. לאחר שסקר את עיקרי כתב האישום המתוקן, בחן בית המשפט המחוזי את תסקיר שירות המבחן שהונח לפניו. בתסקיר תוארו נסיבות חייו של פיסה"י, שהיגר מאריתריאה לישראל בגיל 14, לאחר שברח מביתו על רקע אלימות מצד אביו והמצב הפוליטי בארצו. כמו כן תואר, כי החל מגיל 16, התרועע בשולי החברה, צרך אלכוהול וסמים באופן אינטנסיבי, ושולב בעבר במסגרת שיקומית (מלכישוע) לעניין זה. עוד צוין בתסקיר, כי לדברי פיסה"י, בעת ביצוע המעשים שבהם הורשע היה תחת השפעת סמים, והוא זוכר את האירועים באופן מעורפל. לצד זאת צוין, כי הביע צער וחרטה על מעשיו. אשר למסוכנותו של פיסה"י, העריך שירות המבחן כי נשקפת ממנו רמת סיכון בינונית למעורבות בפעילות אלימה בעתיד. שירות המבחן לא המליץ על מסגרת שיקומית חלף מאסר, ציין כי נדרשת בעניינו מסגרת שיקומית סגורה והבהיר, כי ענישה מוחשית תציב לפיסה"י גבולות ברורים.

5. במסגרת הטיעונים לעונש, ביקשה ב"כ המדינה להגיש תעודה רפואית על אודות אשפוזו של המתלונן בבית החולים לאחר הפגיעה, שלא הוזכרה בכתב האישום המתוקן. ב"כ של פיסה"י התנגדה להגשתה של ראייה זו וטענה, כי הודאתו של פיסה"י במסגרת הסדר הטיעון, התבססה על עובדות כתב האישום המתוקן, ללא התעודה הרפואית. בית

המשפט החליט להתיר את הגשת התעודה הרפואית וציין, כי "האמור בה עולה בקנה אחד עם עובדות כתב האישום ולמעשה משלים אותן". בהמשך, דן בית המשפט בנסיבות שנלוו לביצוע העבירות וקבע, כי אין מדובר במעשה ספונטני, אלא במעשה מתוכנן, כפי שנלמד מכך שפיסהי עזב את הזירה במהלך המריבה, וחזר למקום עם סכין בידו. כמו כן, שלל בית המשפט את טענותיו של פיסהי, שלפיהן ביצע את המעשה לצורך הגנה עצמית, ותחת השפעת סמים ואלכוהול. בית המשפט עמד על חומרת המעשים, שסיכנו את חייו של המתלונן, ופירט את הערכים המוגנים שנפגעו כתוצאה מהמעשים: שמירה על חייו, שלמות גופו ושלמות נפשו של אדם. נוכח האמור, ועל סמך מתחמי ענישה שנקבעו בפסיקה במקרים דומים, קבע בית המשפט, כי מתחם העונש ההולם בעניינו של פיסהי נמצא בטווח שבין 18 ל-36 חודשי מאסר בפועל.

6. אשר לעונש המתאים בגדרי המבחן ציין בית המשפט לקולא, כי פיסהי הודה במעשיו, הפנים את חומרתם והביע חרטה. כמו כן צוינו נסיבות חייו האישיות של פיסהי. מנגד הזכיר בית המשפט, כי על-פי המלצת שירות המבחן, בנסיבות העניין יש צורך בענישה מוחשית. סופו של דבר, השית בית המשפט על פיסהי עונש של 24 חודשי מאסר בפועל, 12 חודשי מאסר על-תנאי, וכן חייב אותו בפיצוי למתלונן בסך של 10,000 ₪.

מכאן הערעור שלפנינו.

עיקרי טענות הצדדים בערעור

7. פיסהי טען בערעורו, כי שגה בית המשפט המחוזי כשהתיר את הגשתה של התעודה הרפואית לעניין אשפוזו של המתלונן. לדבריו, התעודה מהווה נסיבה לחומרה, שניתן היה להביא בשלב גיבוש הסדר הטיעון, ואין מקום לקבלה בשלב הטיעונים לעונש. עוד טען פיסהי, כי מתחם העונש שנקבע בעניינו מחמיר יתר על המידה וציין, בין היתר, כי בית המשפט סמך את ידיו על "מקרים חמורים לאין שיעור" מעניינו-שלו. לדבריו, חומרת העונש שהוטל עליו נבעה גם מהנתונים שהובאו במסגרת התעודה הרפואית על אודות אשפוזו של המתלונן, שכאמור לא היה מקום להתיר את הגשתה. עוד בהקשר זה טען פיסהי, כי העובדה שנגרם למתלונן נזק עצבי לא הוכחה במידת ההוכחה הנדרשת. מעבר לכך טען פיסהי, כי בית המשפט התעלם משיקולים לקולא, דוגמת גילו הצעיר, השתלבותו במסגרת טיפולית בבית המעצר, היותו נתין זר, והעובדה שעברו הפלילי "אינו מכביד". אשר לרכיב הפיצוי טען פיסהי, כי בית המשפט שגה כשהשית עליו פיצוי, שכן לא ניתן לאתר את המתלונן ולהעביר אליו את סכום הפיצוי.

8. על-פי תסקיר משלים מטעם שירות המבחן שהונח לפנינו, במהלך תקופת מאסרו של פיסהי, שולב במסגרת טיפולית בעקבות התמכרותו לסמים ואלכוהול, אולם לאחר מספר חודשים הודח מהטיפול, בשל קשיי השתלבות. כיום מקיים פיסהי קשר מעקבי עם עו"ס, ונבחנת התאמתו לקבוצת הכנה לגמילה. אשר לעבירות שביצע צוין, כי פיסהי מודה במיוחס לו, אך אינו מקבל אחריות על דפוסיו האלימים, אלא רואה את עצמו כקורבן שפעל לצורך הגנה עצמית.

9. בדיון שנערך לפנינו ביום 1.8.2019 שבה ב"כ של פיסהי על נימוקיה, כפי שנטענו בהודעת הערעור. הודגש, כי לעניין העונש לא היה מקום להתחשב בתעודה הרפואית בדבר סיכום האשפוז, בעוד שלשיטתה, בית המשפט המחוזי נתן לה משקל יתר. כמו כן שבה ב"כ של פיסהי על טענתה, שלפיה במקרים דומים, נקבעו מתחמי ענישה נמוכים יותר

מאשר בעניין דנן. ב"כ של פיסהיי טענה גם על מעמדו בארץ, ועל הצפי לאנשים במעמדו לכשיסיים לרצות את עונשו. ב"כ המדינה טענה מנגד, כי לפי סעיף 40 לחוק, ניתן להגיש ראיות לעונש, גם לאחר שנחתם הסדר טיעון. משכך, לא נפל פגם בהחלטתו של בית המשפט המחוזי, להתיר את הגשתה של התעודה הרפואית. עוד טענה ב"כ המדינה, כי הנתון המרכזי איננו העובדה שנגרם למתלונן נזק עצבי, אלא פוטנציאל הנזק שעלול היה להיגרם כתוצאה ממעשיו של פיסהיי.

דיון והכרעה

10. לאחר שעיינתי בגזר הדין שניתן בבית המשפט המחוזי, בחנתי את נימוקי הערעור, ושמעתי את טיעוניהם של ב"כ הצדדים בדיון לפנינו, באתי לכלל מסקנה כי דין הערעור להידחות. הלכה פסוקה מושרשת וידועה היא, כי ערכאת הערעור לא תתערב בגזר דין שנקבע בערכאה הדיונית, אלא במצבים חריגים בלבד (ע"פ 3091/08 טרייגר נ' מדינת ישראל, פסקה 11 (29.1.2009)). העניין שלפנינו אינו נמנה על מצבים חריגים אלו.

11. פעם נוספת נאלץ בית משפט זה להידרש לחומרתה ולנזקיה של תופעת ה'סכינאות'. כפי שאמרתי בעניין אחר לפני מספר חודשים: "ההצטיידות בסכינים, בין להגנה עצמית, בין לתכלית אחרת, מהווה 'מכפיל כוח' שיוצר פוטנציאל לנזק משמעותי עצום ורב" (ע"פ 7682/18 מוחמד עלקם נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (4.4.2019)). בהקשר זה, דומני כי אין לייחס משקל משמעותי לשאלה שמעלה פיסהיי, אם היה צורך להתחשב בעובדה שנגרם למתלונן נזק עצבי, אם לאו, ואם עובדה זו הוכחה במידת ההוכחה הנדרשת. הנזק שעלול היה להיגרם כתוצאה ממעשה הדקירה הוא חמור במידה רבה מהנזק שנגרם בפועל; ולא כל שכן אלמלא היו באזור עוברי אורח שהגנו על המתלונן, הצרו את צעדיו של פיסהיי, ועל פני הדברים מנעו נזק קטלני. רבות נעשה למענו של פיסהיי, על-ידי גורמי הרווחה, בכלל זה, השמתו במסגרת שיקומית (מלכישוע); אך הוא בשלו.

12. נסיבות חייו האישיות של פיסהיי הן מצערות וכואבות, ראוי להתחשב בהן, וכך עשה בית המשפט המחוזי, שהביאן במניין השיקולים לקביעת העונש. בנסיבות העניין, העונש שהוטל על פיסהיי בבית המשפט המחוזי הולם את חומרת מעשיו, ואין מקום להתערב בו.

13. אשר על כן, אציע לחבכי לדחות את הערעור.

ש ו פ ט

השופט ע' ברון:

אני מסכימה.

ש ו פ ט ת

עמוד 4

השופט א' שטיין:

אני מסכים.

שופט

לפיכך הוחלט כאמור בפסק הדין של השופט נעםסולברג.

ניתן היום, ד' באב התשע"ט (5.8.2019).

שופט

שופטת

שופט
